

Zest for **P**rogress
 Zeal of **P**artnership

5

EPP – (Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan)

AGRIKULTURA

Kwarter 3 – Modyul 1
 Paggawa ng Abonong Organiko

Name of Learner: _____
 Grade & Section: _____
 Name of School: _____

NAVIGATING
 OPPORTUNITIES TO
 REENGINEER FOR
 TRANSFORMATION &
 EMPOWERMENT

Service
 with a
 Heart

Be and Do Much Better Each Day
 with a Sense of Urgency”

EPP - Grade 5
Alternative Delivery Mode
Kwartar 3–Modyul 1: Paggawa ng Abonong Organiko
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa aklat na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa aklat na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Published by the Department of Education
Secretary: Leonor Magtolis Briones
Undersecretary: Diosdado M. San Antonio

	Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul
Manunulat:	MARVEN P. CEPRADO, WILSON M. CALASANG
Editor:	EDWARD G. GALON
Tagasuri:	NILDA Y. GALAURA, EVELYN C. LABAD
Tagaguhit:	KENT SPENCER A. SANICO
Management Team:	
	SDS: MA. LIZA R. TABILON EdD, CESO V
	ASDS: JUDITH V. ROMAGUERA, EdD
	ASDS: MA. JUDELYN J. RAMOS, EdD
	ASDS: ARMANDO P. GUMAPON, EdD
	CID Chief: LILIA E. ABELLO, EdD
	LR: EVELYN C. LABAD
	PSDS: ELDA L. EVANGELISTA, EMD
	PRINCIPAL:

Printed in the Philippines

Department of Education Region IX – Zamboanga Peninsula

Office Address: Pres. Corazon C. Aquino Regional Government Center
Balintawak, Pagadian City, Zamboanga del Sur 7016

Telefax: (062) 215-3753, 215-3751, 991-1907, 215-3789

E-mail Address: region9@deped.gov.ph

Alamin

Sa pagtatapos ng modyul na ito ang mga mag-aaral ay inaasahang natatalakay ang kahalagahan at pamamaraan sa paggawa ng abonong organiko.

Mahalaga ang paggawa ng abonong organiko dahil makakatipid ka at makakatulong ka pa sa pagbawas ng basura sa paligid, ang kailangan lang ay panahon, sipag, at wastong kaalaman upang makakagawa ka ng sarili mong pataba para sa iyong mga pananim.

Pagkatapos ng modyul na ito ikaw ay inaasahang:

1. Natatalakay ang kahalagahan at pamamaraan sa paggawa ng abonong organiko.

Subukin

Panuto: Sagutin ang bawat katanungan. Isulat sa patlang ang salitang *tama* kung ang pahayag ay wasto at *mali* naman kung hindi.

- _____ 1. Napapabuti ng organikong pataba ang hilatsa ng lupa at malusog na paglaki ng mga pananim.
- _____ 2. *Compost pit* ang tawag sa isang lalagyan ng pinapabulok na basura para gawing pataba.
- _____ 3. Ang nabubulok at hindi nabubulok na basura ay hindi na kailangang ihiwalay pa.
- _____ 4. Ang paggawa ng *compost* ay aksaya lamang ng panahon, oras, pagod at pera.
- _____ 5. Mas madali ang paggawa ng organikong pataba kung ikaw ay may sapat na kaalaman ditto.
- _____ 6. Kung gumagawa ka ng organikong pataba, ikaw ay nakakatulong sa pagbawas ng basura.
- _____ 7. Ang organikong pataba ay napaka epektiboat hindi magastos.
- _____ 8. Madali lang ang paggawa ng *compost* lalo na kung malawak ang iyong bakuran.
- _____ 9. Ang nabubulok na basura ay maari nang gawing pataba pagkaraan ng dalawang buwan.

____10. Ang mga taong gumagawa ng organikong pataba ay dapat nating tularan.

ARALIN

1

PAGGAWA NG ABONONG ORGANIKO

Balikan

Crop Rotation – pagsasalit-salit ng mga pananim ayon sa kalagayan ng panahon.

Companion Planting – Ito ang pagtanim at pagpaparami ng iba't-ibang pananim para sa pagpuksa ng mga peste sa halaman, para sa pollination at para sa pagkakaroon ng tirahan ng mga bagay na nabubuhhay sa ilalim ng lupa tulad ng bulate na nagsisilbing sekretong tagabungkal ng lupa sa halamanan.

Intercropping – pagtanim ng higit pa sa isang pananim kasama ng iba pang pananim o multiple cropping; kariniwang salitan ang mga hanay ng tanim.

Tuklasin

Ang lahat ng halaman ay nangangailangan ng pataba upang ang mga ito ay madaling lumaki at makapagbigay ng magandang bulaklak at bunga na nagsisilbing biyaya sa atin. Mas maganda kung marunong tayong gumawa ng sariling pataba na tinatawag na abonong organiko dahil napapabuti nito ang hilatsa ng lupa at pinalulusog ang mga pananim. Ito ay napaka epektibong pataba at hindi magastos, kailangan lang ang panahon, tiyaga at wastong kaalaman. Makakatulong din tayo sa pagbawas ng basura sa paligid.

Ang *basket composting* ay isa ring paraan ng pagbubulok ng basura sa isang lalagyan na tulad din ng *compost pit*. Madali lang ang paggawa ng

compost, lalo na sa may malawak na bakuran, kailangan mo lang sundin ang tamang pamamaraan sa paggawa nito upang hindi masayang ang iyong panahon at pagod.

Narito ang mga pamamaraan sa paggawa ng abonong organiko.

1. Gumawa ng hukay sa lugar na tuyo, patag, at malayo-layo sa bahay. Humukay ng may isang metro ang lalim.
2. Pagsama-samahin ang mga tuyong dahon, nabulok na gulay, prutas, pagkain, at iba pang nabubulok na bagay.
3. Ilatag ang mga nabubulok na bagaysa hukay hanggang umabaot ng 30sm ang taas.
4. Patungan ito ng mga dumi ng hayop.
5. Patungan ito muli ng lupa.
6. Paulit-ulit na gawin ang pagtatambak hanggang sa mapuno ang hukay.
7. Diligan ang ibabaw araw-araw. Kung tag-ulan, takpan ito ng yero.
8. Palipasin ang dalawang buwan o higit pa bago gamitin.

Maaring gumawa ng *compost* sa pinagpatong-patong na lumang gulong ng sasakyan. Para sa mga walang sapat na lugar, maaring gawin ang sumusunod:

1. Maghanda ng mga lalagyang maaring iresaykel.
2. Iilagay rito ang mga nabubulok na bagay tulad ng dahon, prutas, gulay, at mga tiring pagkain.
3. Lagyan muli ng lupa at ddiligan.
4. Takpan ng dahon ng saging o yero upang hindi langawin.
5. Gawin ang proseso hanggang mapuno ang lalagyan.
6. Palipasin ang dalawang buwan bago gamitin.

Suriin

Ang organikong pataba ay isang uri ng natural na pataba na gawa sa mga nabubulok na bagay tulad ng dahon, prutas, gulay, at dumi ng mga hayop.

Mahalaga ang paggawa ng organikong pataba dahil pinapabuti nito ang hilatsa ng lupa at pinapataba ang mga pananim upang ang mga ito ay makapagbigay ng magandang bulaklak at bunga. Hindi mo na rin

kailangang gumastos para sa pataba dahil mayroon ka na nito at makakabawas ka pa sa basura sa ating paligid.

Pamamaraan sa paggawa ng abonong organiko

Para sa may malawak na bakuran

1. Gumawa ng hukay sa lugar na tuyong, patag, at malayo-layo sa bahay. Humukay ng may isang metro ang lalim.
2. Pagsama-samahin ang mga tuyong dahon, nabulok na gulay, prutas, pagkain, at iba pang nabubulok na bagay.
3. Iilag ang mga nabubulok na bagaysa hukay hanggang umabaot ng 30 sq.m. ang taas.
4. Patungan ito ng mga dumi ng hayop.
5. Patunggan ito muli ng lupa.
6. Paulit-ulit na gawin ang pagtatambak hanggang sa mapuno ang hukay.
7. Diligan ang ibabaw araw-araw. Kung tag-ulan, takpan ito ng yero. Palipasin ang dalawang buwan
8. Palipasin ang dalawang buwan o higit pa bago gamitin.

Para sa mga walang sapat na lugar

1. Maghanda ng mga lalagyang maaring iresaykel.
2. Ilagay rito ang mga nabubulok na bagay tulad ng dahon, prutas, gulay, at mga tiring pagkain.
3. Lagyan muli ng lupa at didiligan.
4. Takpan ng dahon ng saging o yero upang hindi langawin.
5. Gawin ang proseso hanggang mapuno ang lalagyan.
6. Palipasin ang dalawang buwan bago gamitin.

Pagyamanin

Tama o Mali

Panuto: Isulat ang salitang *tama* kung ang isinasaad sa pangungusap ay tama, at *mali* naman kung hindi.

- _____ 1. Makakatipid tayo kung gagawa tayo ng sariling pataba.
- _____ 2. Ang *composting* ay nakakabawas ng basura sa paligid.
- _____ 3. Para hindi masayang ang panahon at pagod, kailangang sundin natin ang tamang paraan sa paggawa sa paggawa ng abonong organiko.
- _____ 4. Ang abonong organiko ay isang napaka epektibong pataba.
- _____ 5. Kailanagn nating mag-ingat habang gumagawa ng pataba para maiwasan ang disgrasya.

Isaisip

Panuto: Sagutin ang mga sumusunod nga tanong. Isulat ang inyong sagot sa inyong Activity notebook.

1. Bakit mahalaga ang paggawa ng abonong organiko?
2. Anu-ano ang mga paraan sa paggawa ng abonong organiko?

Isagawa

Panuto: Sagutin ang mga sumusunod nga tanong. Isulat ang inyong sagot sa inyong Activity notebook.

Ano ang gagawin mo sa mga sitwasyong ito?

1. Maraming nagkalat na mga basurang mabubulok sa inyong paligid, ano ang gagawin mo?
2. Ang iyong kapit-bahay ay may maraming halaman, ngunit ang mga ito ay hindi matataba at halatang kulang sa abono, ano ang una mong gagawin?
3. Ang matalik mong kaibigan ay gusting gumawa ng abonong organiko, ngunit hindi niya alam kung papaano ito. Ano ang gagawin mo?
4. Napapansin mo nan nag mga tao sa inyong barangay ay umaasa lang sa abonong inorganiko na mabibili sa tindahan, ano ang gagawin mo upang makatipid sila sa gastos?
5. Maraming nagtataka sa iyong halaman kung bakit ang lahat ng mga ito ay pawang mga matataba, gusto nilang malaman kung ano ang iyong sekreto, ano ang gagawin mo?

Tayahin

Panuto: Basahin ang bawat aytem. Bilugan ang letra ng tamang sagot.

1. Ano ang tawag sa pataba na gawa sa mga mabubulok na bagay?
A. Commercial fertilizer
B. Inorganikong pataba
C. Abonong organiko
D. Lahat ng nabanggit sa itaas
2. Mga ilang metro ang lalim ng hukay para sa compost pit?
A. 5 metro   B. 10 metro   C. isang metro   D. 6 na metro
3. Ang _____ ay isa ring paraan ng pagbubulok ng mga basura sa isang lalagyan
A. Compost pit   B. pagbubulok   C. composting   D. sacking
4. Ito ay napaka epektibong pataba na pinabubuti ang hilatsa ng lupa at pinapataba ang mga pananim.
A. Commercial fertilizer
B. Inorganikong pataba
C. Abonong organiko
D. Composting
5. Alin sa sumusunod ang una mong gagawin kung gagawa ka ng abonong organiko?
A. Ilatag ang mga mabubulok na bagay sa hukay.
B. Pagsama-samahin ang mga natuyong dahon, nabubulok na gulay.
C. Paulit-ulit gawin ang pagtatambak hanggang sa mapuno ang hukay.
D. Gumawa ng hukay sa lugar na tuyo, patag at malayo-layo sa bahay. Humukay ng may isang metro ang lalim.
6. Ang mga sumusunod ay mga bagay na mabubulok na gagamitin sa paggawa ng abonong organiko, alin ang hind kabilang?
A. Plastik at bote
B. Tuyong dahon
C. Nabubulok na gulay
D. Mga tiring pagkain
7. Ilang buwan bago gamitin ang ginawang abonong organiko?
A. Dalawa o higit pa
B. Dalawang lingo
C. Isang buwan
D. Tatlong lingo
8. Nakita mong matamlay at kulang sa pataba ang mga pananim na gulay ng iyong kapit-bahay, alin ang pinaka una mong gagawin sa sumusunod?
A. Turuan siya sa paggawa ng abonong organiko

- B. Bigyan siya ng mga natitira mong pataba
  - C. Pagtawanan ang mga pananim niya
  - D. Bigyan siya ng mga bagong binhi
9. Gusto ring matuto ang kaibigan mo sa tamang paggawa ng organikong abono, ano ang gagawin mo?
- A. Huwag siyang turuan sa paggawa sa mga hakbang nito.
  - B. Bigyan na lang siya ng mga pataba na gawa mo
  - C. Humingi ng kapalit o bayad bago siya turuan
  - D. Turuan siya sa tamang hakbang sa paggawa para hindi na siya aasa sa iyo.
10. Napapasin mong umaasa na lang ang mga kapit-bahay mo sa iyong organikong pataba, ano ang gagawin mo?
- A. Pagalitan sila
  - B. Huwag na silang pansinin
  - C. Magdamot ka sa iyong pataba
  - D. Turuan sila sa tamang paggawa ng organikong pataba.

Karagdagang Gawain

Panuto: Gumawa ng isang *compost pit* sa inyong bakuran gamit ang kasanayan at kaalaman na natutunan sa modyul na ito. Tingnan ang krayterya sa ibaba.

Mga krayterya	Puntos	
	Ganap na puntos	Marka ng bata
1. Tamang sukat	30	
2. Mga mabubulok na bagay.	30	
3. Tamang pagsunod sa pamamaraan	40	
Kabuuan	100	

Susi sa Pagwawasto

SUBUKIN

1. tama
2. tama
3. tama
4. tama
5. tama

ISAISIP

1. Basket Composting
2. Abonong Organiko
3. Dalawang buwan
4. makakatipid
5. Tama o wastong kaalaman

TAYAHIN

1. C
2. C
3. D
4. C
5. D
6. A
7. A
8. B
9. D
10. D

ISAGAWA

(Iba-iba ang sagot)

Sanggunian

- Batayang aklat sa Kaalaman at Kasanayan Tungo sa Kaunlaran pp. 71- 72 Gloria A. Peralta, EdD, Ruth A. Arsenue, Catalina R. Ipolan, Yolanda L. Quiambao, Jeffrey D. de Guzman.
- Kaalaman at Kasanayan Tungo sa Kaunlaran 5 Gloria A. Peralta, EdD, Ruth A. Arsenue, Catalina R. Ipolan, Yolanda I. Quiambao, Jeffrey D. de Guzman. Vibal Group, Inc. 12533 Geregorio Araneta Avenue, Quezon City, Philippines.

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom
Here the breezes gently Blow,
Here the birds sing Merrily,
The liberty forever Stays,

Gallant men And Ladies fair
Linger with love and care
Golden beams of sunrise and sunset
Are visions you'll never forget
Oh! That's Region IX

Cebuanos, Ilocanos, Subanonos, Boholanos, Ilongos,
All of them are proud and true
Region IX our Eden Land

Here the Badjaos roam the seas
Here the Samals live in peace
Here the Tausogs thrive so free
With the Yalcons in unity

Hardworking people Abound,
Every valleys and Dale
Zamboanguenos, Tagalogs, Bicolanos,

Region IX
Our...
Eden...
Land...

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

On the field of battle, 'mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye.

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight;
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire;
And sleep in thy bosom eternity's long night.

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, O my country, that in God I may rest.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
T is I, O my country, raising a song unto thee.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er
That my ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep,
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare,
Ever repeating the faith that I keep.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends
Beloved Filipinas, hear now my last good-by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed!
Give thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that lightened my way,
Beloved creatures all, farewell! In death there is rest!